

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XII. Sitne discriminis aliquid constituendum inter libertatem
Christianam & Euangelicam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

nem. Si enim ex Lege hereditas, iam nō ex promissione. Abrahæ autem per promissionem donavit Deus. Hic certè si quæramus vtrum hoc Testamētum, quod dicit confirmatū à Deo, nō infirmari à Lege, quæ post quadringentos & triginta annos facta est, vtrum novum an vetus intelligendum sit? Quis respondere dubitet, novum? sed in Prophetis latebris occultatum, donec veniret tempus, quo reuelaretur in Christo? Nam si dixerimus, vetus; quid erit illud, à monte Sinā in servitutem generās? Ibi enim facta est Lex post quadringētos & triginta annos. Qua Lege hoc Testamentum promissionis Abrahæ infirmari non posse, confirmat: & hoc quod factum est ad Abraham, vult potius ad nos pertinere, quos vult esse filios liberæ, non ancillæ: hæredes ex promissione, non Lege, cūm dicit: Si enim ex Lege hereditas, iam non ex promissione. Abrahæ autem per promissionem donavit Deus: vt quod facta Lex est post quadringentos & triginta annos, ad hoc subintraverit, vt abundaret delictum, cūm per peccatum prævaricationis conuincitur hominis superbia, de sua iustitia præsumptis. Et vbi abundasset delictum, superabundaret & gratia, per fidem iam humilis hominis in Lege deficientis, & ad Dei misericordiam fugientis.

CAPVT XII.

Sitne discriminis aliquid constituendum inter libertatem Christianam & Euangelicam.

SUNT autem qui inter Christianam & Euangelicam libertatem putent aliquid ponendum esse discriminis; vt Christiana quidem libertas, quæ sit à peccato & à diabolo, omnium fuerit temporū ex quo redimi per Christum cœpere homines, per quæ eius sanguinem iustificari; quibuscunque interim illi pro ra-

d s

tione

rione temporum legibus & institutis tenerentur ob-
 stricti. Evangelica verò libertas, Christiana huic ad-
 dat exsolutionem ab illo graui Mosaicæ Legis iugo:
 neque esse proinde cœperit, nisi manifestata gratia
 noui Testamenti, veterumque figurarum impletis
 umbris, eaque ipsa ratione mortuis quodammodo,
 propterea quòd vim obligandi non haberent. Atque
 hæc est proculdubio Evangelica libertas, si eam intel-
 ligimus Evangelicam, quam sunt assecuti fideles, Eu-
 angelio passim palamque in orbe terrarum prædicato
 & diulgato, quæque per Euangelium iam adesse cre-
 dentibus in Christum, & per baptisma in eius corpus
 transeuntibus prædicabatur: quæ & ipsa proculdubio
 Christiana est. Quis enim nisi Christus veteris insti-
 tuti significationes impleuit, implendoque remouit,
 sed latius patet Christiana libertas. Et ideo qui hoc
 sequuntur discrimen, sanctos illos qui Testamenti
 veteris tempore vixerunt, liberos quidem aiunt fuisse
 Christiana libertate, sed non Evangelica, quã, veniens
 in mūdum Christus, tum primùm Euangelij sui ma-
 nifestatione reduxit. Si tamen Evangelicam liberta-
 tem dicere libuerit eam quæ per Euangelium annun-
 ciatur & offertur hominibus, cum prædicatur Iesus,
 id est, Mediator ille Dei & hominum, qui saluum fa-
 cit populum suum à peccatis eorum: & hoc ita quidē,
 vt vel iam venisse, vel adhuc venturus esse nūcietur:
 tum & illi ipsi veteris Testamenti sancti, & quotquot
 à lapsu verè iusti effecti sunt, Christiana & Euangeli-
 ca libertate præditi fuere. Nam & tunc proponebatur
 atque annunciabatur (quamuis parciùs & obscuriùs)
 salus & vera libertas per Christum, si in eum venturum
 crederetur. Neque verò multum interest, siue hoc, si-
 ue illo dicatur modo, quando loquendi varietas, nul-
 lam rerum aduersitatem inducit. Quamquam oritur
 occasione hac, illa quæstio: minùsne illi veteris Testa-
 menti

menti sancti homines liberi fuerint, quàm iusti noui Testamenti? Nam liberos quidem vtrosque fuisse illa que est à peccato & à diabolo seruitute, nullum est dubium; quoniam vt iustitia, ita libertas vera vtriq; temporis communis est. Sed cùm hoc ita esse constet inter omnes; in eo controuersia est nonnulla, quòd quidam vtriusque temporis iustos æquè liberos fuisse contendunt: propterea quòd Legis necessitas quantacunque fit, quando Lex ipsa iusta est, & utilis eius obseruatio, eique obedientia vltro defertur, non autem extorquetur metu, nihil omnino faciat ad seruitutem. Alioqui & ipsos quoque noui Testamenti iustos, aliquam esse dicendos pati seruitutem in suis legibus, quæ variæ, multæque sũt, & interdum etiã graues & molestæ. At è diuerso alij maiorem hoc tempore tuentur esse libertatem: eo quòd præter Christianam, obtineatur etiã Euangelica libertas, per quam pro multis obseruatu difficillimis Sacramentis, pauca, sicut ex Augustino memoratum est, factu facilia, & obseruatione castiora, & significatione clariora accepimus. nec si-
gnorum (inquit) illorum quæ iam intelligimus operatione graui, onerati sumus. In qua quidem me sententia magis esse profiteor: non quòd legum illa inuiolabilis necessitas, libertatem minuat Christianam, aut Euangelicam: sed quòd vmbatica illa tam multa, & onerosa obseruatio ceremoniarum Legis veteris, quãuis & ratione præcepti bona, & propter significationẽ sancta & piã, fideique vtile exercitium continens: tamen, quia per seipsam minùs congruens spiritualibus animis, pleniorẽ hanc libertatem, quæ est tempore noui Testamenti, non habebat. Et quamuis nõ excludat vitæ spiritualis officia, tamen maluissent spirituales illius ætatis homines, si ita tulisset ratio temporis, in ipsis rebus quæ significabantur contemplãdis, sine eiusmodi vmbatica, & per seipsam onerosa obserua-

Cap 9 lib. 3.
de doctrina
Christiana.
videatur Au-
gust. circa in-
tius epist. 118.
ad Ianuarium.

feruatione versari. Quis enim spiritualium Sacerdotum
 aut Leuitarum, non maluisset hoc nostro Sacrificio
 vti, eiusque ministerio exerceri, quam tot pecudum car-
 nificina & laniena, aut detrahendarum pellium disti-
 neri labore? Neque enim de nihilo est quod diuus
 Augustinus ait, nostra hæc obseruatione esse castiora,
 & significatione augustiora. Minus certe per illa pie-
 tas interior excitabatur ac promouebatur, quam per
 hæc nostra. Quamuis & ex illis, propter significationem
 quam gerebāt, spirituales utilitates ex fide sua col-
 ligerent sancti Dei homines. Sed quantum ad ipsos
 propriè pertinet, aptius, & ad fructum spirituales ac-
 commodatius fuisset eadem significatio aliis in rebus,
 quam in crassioribus illis & molestioribus exercitiis
 collocata. Sic igitur agebant illa rudimenta puerorum,
 ad pietatem veram informandorum, quomodo pro-
 uectior aliquis, aut præceptor ipse, ad altiora magis
 idoneus, in scholis præceptisque Grammaticis cum
 teneriore exercetur ætate, hoc molestiæ magis propter
 alios suscipiens, quam quod aptam illic habeat inge-
 nio suo & eruditioni palæstram. Siquidem illa, carna-
 libus edomandis propriè imposita, & quæ per se ipsa
 nihil erant, sicuti beatus Apostolus loquitur, cum ait;
 Circumcisio nihil est, & præputium nihil est; minus
 profectò spiritualibus animis congruebant: quibus ea
 de causa, propter alios, quorum in societate viuendum
 erat, quædam in illis obseruandis, perferenda erat cõ-
 munis molestia seruitutis. At Euangelicum institutum,
 & leuius est per se ipsum multo, & per omnia spiri-
 tualibus aptius, quippe quod ad eos peculiariter ac-
 commodatum sit, qui in ipsa, quæ prius adumbraba-
 tur, veritatis luce versentur. Id quod est intelligendum
 non de iis modò quæ Christus ipse principiò instituit
 per se ipsum: sed de his etiam quæ postea per suos mi-
 nistros progressu temporum, prout Christianorum po-
 pulorum

pulorum poscebat vtilitas, adiungenda putauit. Nam & ieiuniorum & festorum frequentia, quibus magis quàm spiritualibus apta est: quorum & frenandæ carnis studium, & pia illa ab externis vacatio propria sit? Non igitur in hac causa differentiam facit maior vel minor ex lege parendi necessitas, sed ipsa conditio & qualitas legis: quæ quàm sit apta iis quibus præscribitur, id potissimùm in hac disputatione attendendum esse arbitramur. Accepit ergo (inquit Augustinus) ille populus Legem digito Dei scriptam, in tabulis sanè lapideis, ad significandam duritiam cordis illorum qui legem non erant impleturi. Corporalia quippe dona desiderantes à Domino, magis carnali timore, quàm spiritali charitate tenebantur. Legem autem nõ implet nisi charitas. Ideo multis Sacramentis visibilibus onerati sunt, quo seruili iugo premerentur in obseruationibus ciborum, & in sacrificiis animalium, & in aliis innumerabilibus: quæ tamen signa erant rerum spiritalium, ad Dominum Iesum Christum, & ad Ecclesiam pertinentium, quæ tunc à paucis sanctis & intelligebantur ad fructum salutis, & obseruabantur ad congruentiam temporis: à multitudine verò carnalium tantummodo obseruabantur, non intelligebantur. Et rursum libro de vera Religione capite 17. Quoniam, inquit, pietas timore inchoatur, charitate perficitur; populus timore constrictus tempore seruitutis in veteri Lege multis Sacramentis onerabatur. hoc enim talibus vtile erat, ad desiderandam gratiam Dei, quæ per Prophetas ventura canebatur. Quæ vbi venit, ab ipsa Dei Sapientia homine assumpto, à quo in libertatem vocati sumus, pauca Sacramenta saluberrima constituta sunt, quæ societatem populi Christiani, hoc est, sub vno Deo liberæ multitudinis continerent. Multa verò quæ populo Hebræo, hoc est, sub eodem vno Deo compeditæ multitudini erant imposita,

Cap. 2. lib. de
caste. rudibus.

430 DE CHRIST. LIBERT. LIBER VIII,
sita, ab actione remota sunt, in fide atque interpreta-
tione manserunt. Ita nunc nec seruiliter alligant, &
exercent liberaliter animum. Hac Augustinus, do-
cens perspicuè seruile esse, talibus tamque multis &
difficilibus Sacramentis alligari; etsi id vtile quibus-
dam fuerit: liberale verò esse, in eorum contempla-
tione atque intelligentia exerceri. Docuerat hoc antea
diuus Ambrosius, cuius in Lucam libro 7. verba sunt
eiusmodi: Itaque, inquit, antè superfluis observa-
tionibus vani & inani leuitate volitantes; nunc iam per
fidem Christi soluti manus, & liberi à vinculis Saba-
thorum, bonis operibus intendimus, & in ipsis epulis
libertatem habemus: intemperantiam excludimus,
ne liberi à Legge, cupiditatibus seruiamus. Lex enim
ligauit sibi, vt absolueret cupiditatibus: gratia, qua
minorem abstulit seruitutem, multo grauiora præce-
pit. Omnia nobis licent, sed non omnia expediunt.
Desiste esse sub Legge, vt virtute supra Legem sis. Hac
Ambrosius. Sed hactenus diuinarum Legum vincula
non impedire per se ipsa Christianam libertatem, de-
monstrasse atque explicasse sufficiat.

Cap. 33.

A. M. S. 430
university library